

Dosarul nr. 1ra-1011/2022
1-21112888-01-1ra-13072022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

18 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de Circumscripție Bălți, *Ioniță Tatiana*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Motruc Ivan xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 28.07.2021 – 16.12.2021;

instanța de apel: 17.01.2022 – 04.05.2022;

instanța de recurs: 13.07.2022 – 18.10.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 16 decembrie 2021, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, *Motruc Ivan* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pe un termen de **150** ore.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că **Motruc Ivan** în seara de 28 iunie 2021, ora 21:10, acționând intenționat pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de art. 14 lit. a) Regulamentul circulației rutiere, conform căruia conducătorul de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate și art.10 alin.(2) pct. a) din același Regulament, în care este stipulat, că persoana care conduce vehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, după consumarea băuturilor alcoolice,

nedeținând permis de conducere, s-a urcat la volanul automobilului de model „Opel Omega” cu numărul de înmatriculare XXXXX.

În timp ce se deplasa pe traseul R-13 la intersecția cu strada Sorociei din municipiul Bălți, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost stopat, ca urmare fiind supus testării alcoolscopice și examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, în rezultatul alcotestării prin intermediul dispozitivului „Drager 6810” concentrația vaporilor de alcool în aer a constituit 0,74 mg/l, însă de la recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similar, Motruc Ivan categoric s-a refuzat, fapt confirmat prin procesul-verbal nr.370 din 28.06.2021 al examinării medicale a faptului de constatare stării de ebrietate și naturii ei.

Acțiunile inculpatului *Motruc Ivan* au fost încadrate juridic de către prima instanță în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal, după semnele calificative –”*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acțiunile săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere*”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către *procurorul* în Procuratura Bălți, Cazacu Rodica, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care Motruc Ivan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la o pedeapsă de 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, în rest, sentința să fie menținută.

În argumentarea cerințelor înaintate, acuzarea, făcând trimitere la prevederile art. 61, 75 Cod penal, a menționat că pedeapsa aplicată inculpatului prin sentința primei instanțe, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, este una prea blândă în raport cu personalitatea inculpatului Motruc Ivan, care anterior a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, și pentru care deja i s-a aplicat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, astfel, nefiind atinse scopurile pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Ape Bălți din 04 mai 2022, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința primei instanțe, în latura pedepsei, cu pronunțare, în această parte, a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui *Motruc Ivan*, considerat condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de **4** (patru) luni, iar în temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui *Motruc Ivan* a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de **2** (doi) ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a enunțat că prima instanță a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, însă, eronat a concluzionat că în condițiile speței este oportună aplicarea unei pedepse cu munca neremunerată în folosul comunității, neluând în considerare și neapreciind, în mod convenit, împrejurările cazului ce se referă la fapta infracțională și personalitatea inculpatului care nu este la prima abatere. Ca

rezultat, prima instanță a încălcat principiile individualizării pedepsei penale, or, prin aplicarea unei pedepse cu munca neremunerată în folosul comunității, nu vor putea fi atinse scopurile pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal.

Așadar, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. art. 61, 75, 90 Cod penal, precum și de personalitatea inculpatului Motruc Ivan, care anterior a mai fost condamnat pentru fapte similare, a considerat oportun de a-i stabili acestuia o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *procurorul-șef* al Procuraturii Bălți, Ioniță Tatiana, prin care, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Motruc Ivan să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la o pedeapsă de 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului ordinar declarat, recurentul a invocat că instanța de apel, stabilindu-i inculpatului pentru infrațiunea comisă o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, nu a ținut cont de faptul că, la caz, lipsesc circumstanțe ce ar permite aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Subsidiar, consideră că pedeapsa aplicată inculpatului Motruc Ivan este prea blândă, din motiv că aceste a treia oară urcă în stare de ebrietate alcoolică la volan, punând, astfel, în pericol, atât viața sa, cât și a altor persoane.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, în cazul în care nu se agravează situația condamnatului.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Subsidiar, potrivit prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției respective.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal lărgit atestă că procurorul a indicat drept temeiuri pentru declararea recursului art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală,, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când: 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.* Însă, în esență, din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul critică decizia instanței de apel privitor la aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentul că concluzia instanței de apel, în această parte, este greșită, întrucât în speță sunt prezente circumstanțe care denotă iraționalitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare.

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței de apel în partea stabilirii modului de executare a pedepsei este neîntemeiată.

În continuarea expunerii concluziilor sale, instanța de recurs ordinar notează faptul că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit menționează, că sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, prevede pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an, care conform art. 16 alin. (2) Cod penal, se consideră ca infracțiune ușoară.

La capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că a ținut cont de personalitatea inculpatului, de gravitatea faptei comise, de circumstanțele cauzei, stabilindu-i pentru infracțiunea comisă o pedeapsă de 4 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în partea aplicării față de inculpatul Motruc Ivan a dispoziției art. 90 Cod penal, întrucât nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității acestuia.

Reieșind din prezentele rațiuni, instanța de recurs ordinar notează că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin Lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, în textul art.90 alin.(1) Cod penal, lexemul „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și *persoana infractorului*; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În contextul celor reflectate supra, Colegiul penal lărgit constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului ce a comis o infracțiune ușoară, cu intenție, inculpatul nu este la prima abatere de la prevederile legale, anterior repetat a comis infracțiuni similare (f.d.53, 55), urcându-se în stare de ebrietate la volan, prin ce a pus în pericol atât viața sa, cât și a celorlalți participanți la traficului rutier, precum și că, potrivit cazierului contravențional a fost atras la răspundere contravențională de 13 ori (f.d.36).

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel la analizarea condițiilor privind aplicarea art.90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului *Motruc Ivan*, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind irraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare, or, deși fiind tras anterior la răspundere penală, inculpatul nu a stat pe calea corijării și a comis, intenționat, o infracțiune în domeniul transportului, perturbând, astfel, siguranța traficului rutier.

În acest sens, instanța de recurs ordinar consideră că sunt eronate circumstanțele reținute de către instanța de apel și care au fost puse la baza aplicării prevederilor art.90 Cod penal – „... *anterior condamnat pentru fapte similare. Or, materialele cauzei atestă că Motruc Ivan a fost condamnat prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 27.11.2018 în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității. Peste aproximativ 3 ani, prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 24.06.2021, Motruc Ivan repetat a fost condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la **160** ore muncă neremunerată în folosul comunității.*

Deci, anterioarele condamnări pentru infracțiuni analogice, și faptul că infracțiunea care a servit obiect de examinare în cazul din speță a fost comisă peste 2 zile de la ultima condamnare, permit de a concluziona despre

personalitatea lui Motruc Ivan, precum că acesta este o persoană predispusă de a încălca rigorile legii, atentând la aceleași valori sociale, fără a face concluzii necesare că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale. Aceste circumstanțe denotă că categoria pedepsei – munca neremunerată în folosul comunității nu este oportună în cazul lui Motruc Ivan, or, aceasta nu a atins scopurile Legii penale de corectare, inculpatul încălcând a treia oară aceleași rigori penale.

Așadar, ține a se menționa, că, deși constată circumstanțele expuse supra, potrivit cărora se atestă predispunerea inculpatului de a comite infracțiuni similare, care nu este la prima abatere de la prevederile legale, fapte ce caracterizează din punct de vedere negativ persoana inculpatului, instanța de apel pripit a ajuns la concluzia de a-i stabili inculpatului o pedeapsă neprivativă de libertate.

În asertiunea dată, instanța de recurs ordinar, în speța, găsește întemeiate argumentele recursului ordinar declarat de procuror și constată că concluzia instanței de apel, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără executarea reală a pedepsei cu închisoare este eronată, din care considerente urmează a fi exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpatul Motruc Ivan, nefiind constatat faptul că prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit menționează că, la caz, sunt respectate prevederile art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, privitor la neagravarea situației condamnatului, întrucât excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal la etapa judecării recursului ordinar, se referă la *modul de executare a pedepsei* și nu însăși la *pedeapsa aplicată de instanța de apel*.

Excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art.435 alin. (1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia, deoarece ca agravare a situației condamnatului se înțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Reieșind din cele relevate, Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului, instanța de apel a admis eroarea de drept prevăzută de pct.10) alin.(1), art.427 Cod de procedură penală, individualizând eronat modul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Motruc Ivan.

În temeiul celor constatate, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casată parțial decizia instanței de

apel în partea modului de executare a pedepsei stabilite inculpatului Motruc Ivan, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de Circumscripție Bălți, *Ionîță Tatiana*.

Se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2022, în cauza penală în privința lui **Motruc Ivan xxxxxx**, în partea modului de executare a pedepsei, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Motruc Ivan xxxxxx se consideră condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la **4** (patru) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilit lui **Motruc Ivan xxxxxx**, de calculat din momentul reținerii.

În rest, dispozițiile deciziei contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 24 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena